

Instrukcja Debaty podczas lekcji

1. Wybór tezy: Patrz w przyszłość, wybierz temat dotyczący przyszłości i niepewnych rezultatów. Debatowanie o faktach nie ma sensu...

Przykład: Zamiast „Czy AI jest przydatne?“, wybierz: „Do 2050 roku Sztuczna Inteligencja przyczyni się do podniesienia poziomu edukacji”. Taka teza pozwala obu stronom operować na faktach (dzisiejsze dane o AI), ale wynik pozostaje niepewny.

2. Podział klasy: Zaktywizuj 100% uczniów, podziel klasę na dwie równe części: Propozycję i Opozycję. Rezygnujemy z pasywnej publiczności, aby uniknąć nudy i stresu związanego z ocenianiem kolegów. Każdy uczeń jest częścią zespołu wypracowującego argumenty.

3. Przygotowanie podczas lekcji: Cały proces odbywa się w klasie. Przed każdą z czterech rund określ czas na przygotowanie, który jest 2-3 razy dłuższy niż czas samego wystąpienia. Pozwala to grupie na rzetelną weryfikację źródeł i selekcję faktów.

4. Przebieg starcia opartego na faktach:

Runda 1: Definicje i otwarcie linii argumentacyjnej (1 min)

Runda 2: Budowanie fundamentu w oparciu o fakty tj. dane + źródło (1 min na każdy argument – polecane 3)

Runda 3: Kontrargumentacja – punktowanie miejsc, w których przeciwnik użył opinii zamiast faktów (1,5 minuty na kontrargumenty do każdego argumentu strony przeciwnej)

Runda 4: Podsumowanie starcia i wykazanie, czyja wizja przyszłości jest lepiej udokumentowana. (1,5 minuty)

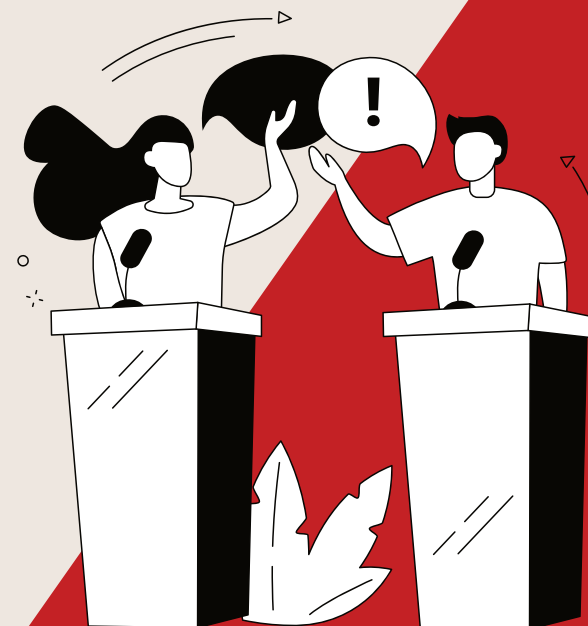
5. Zamiast werdyktu – Klasyfikacja Treści: Po zakończeniu debaty nie wybieramy zwycięzcy. Zamiast tego analizujemy kluczowe wypowiedzi i zaklasyfikujemy je do kategorii FAKT lub OPINIA.

Uczniowie sami wskazują: „To było opinią, bo zabrakło źródła”, „To był fakt, bo podano statystyki z raportu X”.

6. Cel końcowy: Uczeń kończy lekcję z umiejętnością samodzielnego rozpoznawania mechanizmów manipulacji. Sukcesem debaty jest moment, w którym klasa potrafi zgodnie oddzielić emocjonalne przekonania od informacji popartych dowodami.

Krytyczny Umysł – Świadomy Obywatel

Myślenie krytyczne
Debata Oksfordzka
Fact-checking i AI

Projekt **Krytyczny Umysł – Świadomy Obywatel**
organizowany przez **Nasze Pawłowice i Ramiszów**
dofinansowany ze środków **Fundacji ORLEN.**

Fundament Świadomego Obywatela

Krytyczny Umysł – Twoja tarcza w świecie informacji. W naszym projekcie stawiamy na konkret. Myślenie krytyczne to umiejętność oddzielania ziaren faktów od plew opinii. To proces aktywnego analizowania i oceniania informacji, który pozwala na samodzielne dochodzenie do wniosków

FAKT: To informacja, która składa się z dwóch nierozdzielnych elementów: twardych danych oraz wiarygodnego źródła. Jeśli brakuje informacji o tym, skąd pochodzi dana wiadomość i na jakich dowodach się opiera, nie mamy do czynienia z faktem.

OPINIA: To każda informacja pozbawiona danych lub źródła. Nawet jeśli brzmi prawdopodobnie lub jest powszechnie powtarzana,

Fact-checking i AI

Gdzie szukać źródeł? Przygotowanie do debaty wymaga rzetelnego researchu. Korzystaj z baz danych statystycznych i artykułów naukowych. Stosuj czytanie poziome (lateral reading): zamiast zagłębiać się w jeden tekst, otwórz wiele kart i sprawdź, co o tym samym temacie mówią inne, niezależne źródła. **Pamiętaj:** AI jest Twoim asystentem, ale każda informacja musi zostać ostatecznie zweryfikowana przez człowieka metodą ESCAPE.

Analiza Statystyk: AI potrafi błyskawicznie przetworzyć duże zbiory danych, pomagając Ci znaleźć korelacje rynkowe.

Weryfikacja kontekstu: Narzędzia AI mogą pomóc sprawdzić, czy dany cytat nie został celowo wyrwany z szerszej wypowiedzi.

Wykrywanie deepfake'ów: Algorytmy pomagają ocenić, czy materiał wideo nie został sfabrykowany przy użyciu AI.

Debata Oksfordzka – Strategia oparta na faktach

Debata jako starcie argumentów, nie opinii. W formacie oksfordzkim o zwycięstwie decyduje siła dowodów. W kluczowych etapach debaty stosujemy zasadę: Argument = Fakt (Dane + Źródło)

Mówca 1: Definicja i otwarcie. Mówca ten precyzuje pojęcia zawarte w tezie i zarysowuje linię argumentacyjną drużyny.

Mówca 2: Budowanie fundamentu. Strony koncentrują się na merytorycznym uzasadnieniu linii wyłącznie za pomocą faktów. Zadaniem jest rozpoznanie miejsc, w których oponenci mogą użyć opinii i zabezpieczenie własnych argumentów silnymi źródłami.

Mówca 3: Kontrargumentacja. To moment „punktowania” przeciwnika. Skuteczna kontra polega na wykazaniu, że argument oponenta opiera się na opinii. Kontruujemy poprzez dostarczenie lepszych danych, wiarygodniejszych źródeł lub aktualnych faktów.

Mówca 4: Podsumowanie. Mówca ten podsumowuje debatę, wążąc argumenty i pokazując, dlaczego to jego strona wygrała spór.

Porada: Jak utworzyć tezę umożliwiającą debatę na fakty?

Dobra teza nie powinna dotyczyć faktów dokonanych, lecz przyszłości i niepewnych rezultatów.

Przykład: „Firmy i państwa powstrzymają do 2100 roku kryzys klimatyczny”. Sam kryzys jest faktem, więc debatowanie o jego istnieniu nie ma sensu. Teza o jego powstrzymaniu pozwala jednak obu stronom operować na danych technologicznych i ekonomicznych, zachowując niepewność wyniku.